

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบที่คาดว่าจะมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจไต่ถามในเขตพัฒนาภาคเหนือเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และเพื่อวิเคราะห์ปัญหาการตัดสินใจและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยใช้ข้อมูลนักเรียนที่สอบผ่านข้อเขียนเข้าศึกษาจากการสอบคัดเลือกไต่ถามในเขตพัฒนาภาคเหนือปี 2545-2549 มีค่าสังเกตของตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาทั้งหมดเท่ากับ 10,898 ตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูลและนำมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติพรรณนา เพื่ออธิบายถึงสาเหตุของการตัดสินใจของนักเรียนที่ได้เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และได้ใช้แบบจำลองโลจิสต์ (logit model) เป็นเครื่องมือในการศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจการเข้าศึกษา ซึ่งผลการศึกษารูปได้ดังต่อไปนี้

5.1 สรุปผลการศึกษา

5.1.1 ข้อมูลพบทั่วไป

นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้ง 10,898 คน มีผู้ยืนยันเข้าศึกษาจำนวน 7745 ราย คิดเป็นร้อยละ 71.07 และมีผู้ตัดสินใจเข้าศึกษาจำนวน 3,153 ราย คิดเป็นร้อยละ 28.93 จำแนกเป็นปีการศึกษา 2545 จำนวน 1,982 ราย คิดเป็นร้อยละ 18.19 ปีการศึกษา 2546 จำนวน 2,105 ราย คิดเป็นร้อยละ 19.32 ปีการศึกษา 2547 จำนวน 2,090 ราย คิดเป็นร้อยละ 19.18 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 2,072 ราย คิดเป็นร้อยละ 19.01 และปีการศึกษา 2549 จำนวน 2,649 ราย คิดเป็นร้อยละ 24.31 จำแนกเป็นเพศหญิง จำนวน 6,692 ราย คิดเป็นร้อยละ 61.41 เป็นเพศชายจำนวน 4,206 ราย คิดเป็นร้อยละ 38.59 ศึกษาในสายวิชาวิทยาศาสตร์- คณิตศาสตร์ จำนวน 7,970 ราย คิดเป็นร้อยละ 73.13 และสายศิลปศาสตร์จำนวน 2,928 ราย คิดเป็นร้อยละ 26.87 อันดับการเลือกคณะส่วนใหญ่อยู่ในอันดับที่สอง จำนวน 6,679 ราย คิดเป็นร้อยละ 61.29 และอันดับการเลือกอันดับหนึ่ง จำนวน 4,219 ราย คิดเป็นร้อยละ 38.71 มีลักษณะการเลือกกลุ่มวิชาอันดับหนึ่งและอันดับสองอยู่กลุ่มสาขาวิชาเดียวกัน จำนวน 6,579 ราย คิดเป็นร้อยละ 60.37 และการเลือกแบบกระจายกลุ่มสาขาวิชา จำนวน 4,319 ราย คิดเป็นร้อยละ 39.63 ใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคเหนือตอนบน จำนวน 9,152 ราย คิดเป็นร้อยละ 83.98 และนักเรียนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคเหนือตอนล่างมีจำนวน 1,746 ราย คิดเป็นร้อยละ 16.02

มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตอำเภอเมือง จำนวน 9,403 ราย คิดเป็นร้อยละ 86.28 และนักเรียนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตอำเภอรอบนอกมีจำนวน 1,495 ราย คิดเป็นร้อยละ 13.72 คณะกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 5,662 ราย คิดเป็นร้อยละ 51.95 รองลงมาเป็นกลุ่มวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จำนวน 3,019 ราย คิดเป็นร้อยละ 27.70 และกลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ จำนวน 2,217 ราย คิดเป็นร้อยละ 20.34

5.1.2 อัตราการสละสิทธิ์

จากการสำรวจข้อมูลพบทั่วไปของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้ง 10,898 ราย พบว่ามีนักเรียนสละสิทธิ์เข้าศึกษาจำนวน 3,153 ราย คิดเป็นอัตราการสละสิทธิ์ร้อยละ 28.93 จำแนกเป็นปีการศึกษา 2545 มีผู้สละสิทธิ์เข้าศึกษาจำนวน 513 ราย คิดเป็นร้อยละ 25.88 ปีการศึกษา 2546 มีผู้สละสิทธิ์เข้าศึกษาจำนวน 435 ราย คิดเป็นร้อยละ 20.67 ปีการศึกษา 2547 มีผู้สละสิทธิ์เข้าศึกษาจำนวน 599 ราย คิดเป็นร้อยละ 28.66 ปีการศึกษา 2548 มีผู้สละสิทธิ์เข้าศึกษาจำนวน 781 ราย คิดเป็นร้อยละ 37.69 ปีการศึกษา 2549 มีผู้สละสิทธิ์เข้าศึกษาจำนวน 825 ราย คิดเป็นร้อยละ 31.14 เมื่อพิจารณาอัตราการสละสิทธิ์เข้าศึกษามีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น ตั้งแต่ปี 2545-2548 แต่พบว่าอัตราการสละสิทธิ์เข้าศึกษาลดลงในปี 2549 นั้นเกิดจากปัญหาการคิดคะแนนสอบในระบบ Onet และ Anet นักเรียนเกิดความไม่มั่นใจที่จะสมัครคัดเลือกโดยระบบ Admission กลาง จึงสละสิทธิ์ลดลง เพศชายและหญิง ไม่มีความแตกต่างกันมาก โดยเพศชายมีอัตราการสละสิทธิ์ ร้อยละ 30.60 และเพศหญิงมีอัตราการสละสิทธิ์ร้อยละ 27.88 อัตราการสละสิทธิ์ของนักเรียนที่ศึกษาสายวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ มีอัตราสละสิทธิ์สูงกว่า โดยอยู่ที่ร้อยละ 32.27 เมื่อเทียบกับอัตราการสละสิทธิ์ของสายศิลปศาสตร์ ร้อยละ 19.84 นักเรียนที่สอบผ่านคณะที่มีอันดับการเลือกอันดับสอง มีอัตราการสละสิทธิ์มากกว่า คณะที่มีอันดับการเลือกอันดับหนึ่ง โดยคิดเป็นร้อยละ 35.50 และ 28.54 ตามลำดับ ว่า ลักษณะการเลือกคณะแบบกระจายกลุ่มสาขาวิชา มีอัตราการสละสิทธิ์มากกว่า การเลือกกลุ่มสาขาวิชาเดียวกัน โดยคิดเป็นร้อยละ 35.52 และ 24.61 อัตราการสละสิทธิ์ของนักเรียนภาคเหนือตอนล่างมีอัตราการสละสิทธิ์ร้อยละ 56.47 สูงกว่า อัตราการสละสิทธิ์ของนักเรียนในเขตภาคเหนือตอนบน ที่มีอัตราการสละสิทธิ์ร้อยละ 23.68 อำเภอรอบนอกและเมือง ไม่มีความแตกต่างกันมาก โดยอำเภอรอบนอกมีอัตราการสละสิทธิ์ ร้อยละ 33.71 และอำเภอเมืองมีอัตราการสละสิทธิ์ ร้อยละ 28.71 กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จะมีอัตราการสละสิทธิ์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 34.44 รองลงมาได้แก่กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 23.42 และกลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ คิดเป็นร้อยละ 22.37

5.1.3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจสละสิทธิ์เข้าศึกษา

จากการวิเคราะห์ผลโดยใช้แบบจำลองโลจิต (logit model) พบว่ามีปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสละสิทธิ์เข้าศึกษาจากการรับเข้าแบบโควต้าภาคเหนืออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อมั่น 99 % ได้แก่ คะแนนที่สอบได้, สายการศึกษาวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์, อันดับการเลือกอันดับสอง, ลักษณะการเลือกอันดับคณะต่างกลุ่มสาขาวิชา, ภูมิลำเนาอยู่ในภาคเหนือตอนล่าง, คณะที่สอบผ่านเข้าศึกษาคณะมนุษยศาสตร์, คณะสังคมศาสตร์, คณะวิทยาศาสตร์, คณะแพทยศาสตร์, คณะทันตแพทยศาสตร์, คณะเภสัชศาสตร์ และคณะเศรษฐศาสตร์ ส่วนที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ได้แก่ โรงเรียนของนักเรียนเป็นโรงเรียนประจำจังหวัด คณะที่สอบผ่านเข้าศึกษาคณะศึกษาศาสตร์, คณะเกษตรศาสตร์ และคณะสัตวแพทยศาสตร์ ซึ่งแบบจำลองที่สร้างขึ้นมีความเที่ยงตรงในการพยากรณ์ร้อยละ 74.28

ผลการวิเคราะห์ผลกระทบหน่วยสุดท้าย (marginal effect) พบว่า นักเรียนมีโอกาสความน่าจะเป็นสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่จะสละสิทธิ์การเข้าศึกษา ถ้านักเรียนสอบได้คะแนนสูงขึ้น, ศึกษาในสายการศึกษาวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์, คณะอันดับการเลือกอันดับสอง, ลักษณะการเลือกอันดับคณะต่างกลุ่มสาขาวิชา, ภูมิลำเนาอยู่ในภาคเหนือตอนล่าง, สอบผ่านเข้าศึกษาคณะมนุษยศาสตร์, คณะศึกษาศาสตร์, คณะสังคมศาสตร์, คณะวิทยาศาสตร์, คณะเกษตรศาสตร์ และคณะเศรษฐศาสตร์ แต่นักเรียนจะมีแนวโน้มที่จะสละสิทธิ์เข้าศึกษาลดลง ถ้านักเรียนศึกษาในโรงเรียนประจำจังหวัด หรือสอบผ่านเข้าศึกษาคณะแพทยศาสตร์, คณะทันตแพทยศาสตร์, คณะเภสัชศาสตร์ และคณะสัตวแพทยศาสตร์

5.2 ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากผลการศึกษาที่พบว่านักเรียนมีแนวโน้มที่จะสละสิทธิ์เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย จากการสอบคัดเลือกโควต้าภาคเหนือมากขึ้น หากนักเรียนสอบติดคณะที่อยู่ในอันดับการเลือกอันดับสอง หรือจะมองอีกนัยหนึ่งว่า การสละสิทธิ์เข้าศึกษา ส่วนใหญ่เกิดจากการที่นักเรียนสอบได้คณะที่ไม่ตรงกับความต้องการที่แท้จริง และสถาบันการศึกษาอื่นๆ มีผลต่อการตัดสินใจ เนื่องจากนักศึกษาที่มีทางเลือกในการตัดสินใจมากขึ้น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะให้ทางมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ควรส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนตามความสนใจที่เหมาะสมมากขึ้น ดังนี้

1. การให้ค่าน้ำหนัก ในการคิดคะแนนที่ให้ความสำคัญของอันดับการเลือกคณะ ซึ่งให้ความสำคัญอันดับแรกมากกว่าอันดับที่สอง วิธีการที่ใช้คือการให้ค่าน้ำหนักลดหลั่นตามอันดับการเลือก ซึ่งผลจากการให้ค่าน้ำหนักจะไม่ก่อให้เกิดความแตกต่างของคะแนนรวมมากนัก เพียงแต่

จะช่วยให้สามารถคัดเลือกผู้ที่สอบที่มีคะแนนใกล้เคียงกันให้เกิดความแตกต่างในด้านความสนใจที่จะเข้าศึกษา ยกตัวอย่างดังนี้

ผู้ที่เลือกอันดับ 1 จะได้ค่าน้ำหนัก เท่ากับ 1.01

ผู้ที่เลือกอันดับ 2 จะได้ค่าน้ำหนัก เท่ากับ 1.00

ตัวอย่างการใช้ค่าน้ำหนัก หากนักเรียนคนหนึ่งสมัครในอันดับการเลือกอันดับที่หนึ่ง สอบได้คะแนน 250 คะแนน ส่วนนักเรียนอีกคนหนึ่งสมัครในอันดับการเลือกอันดับที่สอง สอบได้ 251 คะแนน

ตารางที่ 5 ตารางแสดงค่าน้ำหนักให้มีความสำคัญต่ออันดับการเลือก

รายละเอียด	ค่าน้ำหนัก				
	1.01	1.02	1.03	1.04	1.05
คนแรก อันดับการเลือกอันดับ 1 ได้ 250 คะแนน	252.5	255.0	257.5	260.0	262.5
คนที่สอง อันดับการเลือกอันดับ 2 ได้ 251 คะแนน	251.0	251.0	251.0	251.0	251.0

ที่มา : จากการคำนวณ

ถ้าใช้เกณฑ์การให้ค่าน้ำหนักแก่อันดับการเลือกดังกล่าวจะพบว่า

$$\text{นักเรียนคนแรกจะได้คะแนน} = 250 \times 1.01$$

$$= 252.5$$

$$\text{นักเรียนคนที่สองจะได้คะแนน} = 251 \times 1.00$$

$$= 251$$

ซึ่งทำให้นักเรียนคนแรกสมควรที่จะได้รับการคัดเลือกเข้าศึกษามากกว่าคนที่สอง

2. ลดอันดับการเลือก หรือการเพิ่มค่าสมัครในการสมัครสอบ มาตรการนี้สามารถลดอันดับการเลือกของนักศึกษาได้ เช่น ให้ค่าสมัครสอบโควต้าทั่วไป 400 บาท สามารถเลือกคณะได้เพียง 1 อันดับเท่านั้น หากต้องการเลือกคณะอันดับสอง ต้องเสียค่าสมัครเพิ่มอีก 200 บาท เป็นต้น

3. มาตรการควบคุมให้ผู้สมัครเลือกคณะกลุ่มสาขาวิชาเดียวกัน มาตรการนี้ อาจจะทำให้ได้โดย การจัดสอบวิชาเฉพาะแต่ละสาขาวิชาเพิ่มขึ้น และวันจัดสอบวิชาเฉพาะเหล่านี้ให้ตรงกัน หรือมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนมีความเข้าใจในสาขาวิชานั้นๆ ให้มากขึ้น เพื่อเป็นแนวทางตัดสินใจเลือกคณะให้ตรงกับความสามารถของตนเอง

4. มาตรการชดเชยค่าใช้จ่ายที่มหาวิทยาลัยต้องเสียไป ปัจจุบันนักเรียนสามารถสะสมสิทธิ์เข้าศึกษาได้ โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายใดๆ มาตรการนี้ทำได้โดย กรณีนักเรียนยื่นยันเข้าศึกษา ให้เก็บค่ารายงานตัวขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาทันที เมื่อประกาศผลผ่านการคัดเลือก หากนักเรียนสะสมสิทธิ์เข้าศึกษาหลังจากขึ้นทะเบียนแล้ว จะไม่มีการคืนเงิน ทั้งนี้เพื่อลดการสะสมสิทธิ์ได้อีกทางหนึ่ง

5. การประสานความร่วมมือในการรับเข้าศึกษาร่วมกับมหาวิทยาลัยอื่น เช่น กำหนดวันประกาศผลในช่วงเวลาเดียวกัน หรือกำหนดวันสัมภาษณ์ หรือรายงานตัว ในวันเดียวกัน เพื่อป้องกันการยื่นยันเข้าศึกษาซ้ำซ้อนระหว่างสถาบันรวมทั้งการแบ่งเขตพื้นที่ความรับผิดชอบ โควตาของแต่ละจังหวัด

6. คณะปรับจำนวนรับสำรองไว้สำหรับการคัดเลือกโควตา แทนการเพิ่มจำนวนรับในการคัดเลือกระบบกลาง สำหรับคณะที่มีแนวโน้มการสะสมสิทธิ์มาก ควรจะปรับจำนวนรับสำรองเพิ่มไว้จากที่กำหนดไว้ตามแผน

5.3 ข้อเสนอแนะในการทำการศึกษารั้งต่อไป

การศึกษารั้งนี้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากข้อมูลทุกภูมิภาคจากสำนักทะเบียนและประมวลผล ข้อมูลสาเหตุการสะสมสิทธิ์เข้าศึกษาที่ได้เป็นข้อมูลที่ได้จากนักเรียนที่สะสมสิทธิ์เข้าศึกษาหลังการสัมภาษณ์เท่านั้น ซึ่งเป็นข้อมูลจากหนังสือการสะสมสิทธิ์เพียงบางส่วน กล่าวคือไม่สามารถทราบสาเหตุของการสะสมสิทธิ์ก่อนการสอบสัมภาษณ์เข้าศึกษาได้ ดังนั้นหากมีการศึกษาวิจัยครั้งต่อไปศึกษา ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมดังต่อไปนี้

1. ควรที่จะหาข้อมูลจากนักเรียนที่สอบผ่านข้อเขียน แต่ไม่มาสอบสัมภาษณ์และตรวจร่างกายในช่วงเดือนมกราคม

2. ควรเก็บข้อมูลวิธีอื่น ๆ เช่น การสัมภาษณ์จากนักเรียนโดยตรง จะทำให้ได้ข้อมูลสาเหตุของการสะสมสิทธิ์เพิ่มขึ้น

3. ควรศึกษาจากประชากรกลุ่มอื่นที่มีอิทธิพลต่อการสะสมสิทธิ์เข้าศึกษา เช่น ผู้ปกครอง และญาติพี่น้อง เป็นต้น

4. ควรศึกษาค่าน้ำหนักที่เหมาะสมเพื่อจะใช้สำหรับการให้ค่าน้ำหนักแก่อันดับการเลือกคณะของนักเรียน

5. ควรศึกษาค่าสมัครที่เหมาะสมในการสมัครเพื่อเลือกคณะในอันดับการเลือกที่สอง

6. ควรศึกษาจำนวนธรรมเนียมค่ารายงานตัวขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาที่เหมาะสมที่ต้องจ่ายหลังจากการสอบสัมภาษณ์